

DET INTERNASJONALE VAREMARKED.

Hvilke varer koster det internasjonal knapphet på? - Hvetsituasjonen er bra. Vårnsavlingen 1944 er ansatt til 3,85 milliarder bushels, 3% mer enn 1943-avlingen, og i slutten av juni d.å. vil de fire store overskuddsland U.S.A., Kanada, Argentina og Australia fremdeles sitte med usolgte lagre på 1,05 milliard bushels. Dette lagertallet er dobbelt så stort som det tilsvarende for gjennomsnittet av de siste fem førkrigsårene, og det kan altså ikke bli tale om noen internasjonal hvete-knapphet. Maisavlingene i U.S.A. har vært rekordartet, og Argentina sitter inne med betydelige mengder som kan eksporteres. Kakaer er det bra med. Kaffeavlingene har riktignok vært temmelig små, men noen mangel behøver vi ikke rogne med. Bomullslagrene i verden er rekordartet, og vi finnes også i tilstrekkelig mengde. Mangelen på bomulls- og ullvarer skyldes delvis skapningsvanskene og delvis mangelen på arbeidskraft innen tekstilindustrien.

Virkelig knapphet hersker derimot på visse råvarer, særlig på slike som er kommet fra japansk-okkupert område: tinn, naturgummi, hamp, og visse næringsmidler som forskjellige fettstoffer, kjøtt og sannsynligvis også sukker. De internasjonale fordelingsmyndigheter har allerede sagt fra at slike varer bare i meget begrenset utstrekning kan stilles til disposisjon for de befriete landene.

Unna har imidlertid gang på gang fremholdt at den største hindring for hjelpevirksomheten hittil har vært mangelen på handelsskip. Invasjonen i Europa krevde over 1000 handelsskip på omkring 3 mill. tonn, og disse trenges fremdeles. Hvor mange fartøyer legger transportene til England og Russland beslag på, og hvor mange krever den fantastiske sjøkrig i Stillehavet? Slutten krigen i Tyskland, hjelper det selvfølgelig noe, men troppene i Tyskland må fremdeles ha forsyninger, og en del av dem skal transporteres til andre krigsskueplasser. Vissa tonnasje-mengder må likevel kunne frigjøres for Europas sivilbehov, og Sveriges handelsflåte på 1,5 mill. tonn kommer under de forhold også til å kunne gjøre en viktig innsats.

NORSK SKIPSFART.

Sjefen for den norske sjøfarts- og handelsdelegasjonen i U.S.A., Övind Lorantzen skriver i New York Journal of Commerce om den norske sjøfartsproblemet etter krigen: Hvilken stilling vil de norske redere innta etter krigen? Det er flere grunner til at dette spørsmål er vanskelig å besvare. En av de viktigste er at de norske redere alltid har hatt en selvstendig oppfatning i sjøfartsspørsmål. Før krigen fantes det over 1200 båter i Norge, men av de 350 redere hadde 140 bare en båt. - Norge har i forhold til sin befolkning en større tonnasje enn noe annet land i verden. Sjøfarten er derfor et livsvilkår for Norge. Det finnes heller ikke noe land, hvor sjøfarten i så høy grad bidrar til nasjonalinntekten.

Under krigen har de norske redere bygget et anseelig antall båter i Sverige, og bestilt enda flere. Det er her spørsmål om hurtiggående kjølerumsbåter, lastebåter og tankbåter og endel mindre båter av forskjellige slag. I norske kretser er man også interessert i å kjøpe amerikanske båter som er bygget i Amerika under krigen, for såvidt man kan rogne med akseptable priser og betalingsvilkår. Man kan i så tilfelle først og fremst rogne med interesse for tank- og trampbåter. U.S.A.

har et betydelig overskudd av passende båter, og det ville være en ulykke om det plyndrede Europas meagre tilganger skulle brukes til bygging av båter når det finnes ferdige båter i store mengder i U.S.A. Det skulle slutte Lorantzen, være uriktig å la de norske redere selvstendighet overskylde det faktum at de alltid har vært villig til internasjonal samarbeid. De har i virkeligheten selv flere ganger tatt initiativet til samarbeid ved å stille tank- og linjetonnasje til disposisjon.

PRESSEKLIPP.

Von Rundstedt ble offisielt oppgitt å være fratrukket kommandoen på Vestfronten p.g.a. sykdom. Det meddeles nå at han befinner seg på sin eiendom Kassel, bevoktet av SS-tropper. Hans sønn Gert von Rundstedt er arrestert på festningen Ingolstadt. -

Regelrette plyndringer har tyskerne foretatt i Hedmark for å skaffe husgeråd til offisersboligene i Lillehammer. De skal være arrangert av den nye øverstkommanderende general Böhm, som tross i at han er Østerriker er kjent for sitt fanatiske nazistiske sinnelag. -

I forbindelse med "Lille Norway" hang et norsk flagg med innskriften "17 mai Eidsvoll". Det gulvæde og flakkede flagget hadde blitt komponert og sydd av Henrik Hørgeland og søsteren Camilla Collet for feiringen av 17 mai i 1827. - forteller St.tidningen og bladet legger til: På den måten ble de unge flygernes arbeid knyttet til den store tradisjonen i norsk uavhengighetskamp. -

Fylkesfører Rogstad - som av Deutsche Zeitung in Norwegen er utnevnt til Norges nye Olav den Hellige - er intervjuet av den svenske journalist Dag Sandström. Olav den Hellige Rogstad hævder at han aldri uten grunn hadde latt noen arrestere. Det gjalt nemlig i slike værgetider å spare det rene germanske blod, hadde han forklart, og mange som er fiende nå kan, når Tyskland har seiret, kunne gjøre sin innsats i Europa. -

De militære fanger i England får 1 1/2 kg. kjøtt om uken, d.v.s. nesten hver dag. De spiser meget bedre enn de sivile, englandere og de befriete folk, enn si de ennå okkuperte. Det har reist seg en pressopinion mot dette i England, særlig fordi tyskernes fanger ville ha det meget godt hvis de ikke fikk både Kers pakker. Haagerkonvensjonen sier riktignok at krigsfangene skal få samme rasjon som depot troppene, men som News Chronicle skriver: Når millioner sultur på grunn av tyskernes aggresjon er det kynisk å kreve at tyskerne skal leve bedre enn alle andre. -

Stockholms-tidningen hevder i henhold til "spesialinformasjoner" at de tyske militære myndigheter med alle midler søker å oppnå fred. De skal være villig til å ofre Hitler og tilby Himmler som fredsgaranti. Himmler som Tysklands diktator, det var en uklerlig fredsgaranti, vil de okkuperte folk si. -

Under overskriften "Facts", offentliggjør bladet "Danskere" - ukeblad for danske flyktninger i Sverige, et fotografi av en ung pikkes rygg; fotografiet er tatt 11 - elleve - måneder etter at hun var utsatt for tortur i "Vestre Fængsel" i Kjøbenhavn. En ser tydelig arrene etter piskingen og ryggen er helt dekket med små runde arr, fremkommet ved at Gestapo mennene stakk henne med brandende sigaretter. I denne forbindelse kan nevnes, at det svenske blad "Trots allt" i mars måned har trykket opp igjen de forklaringer norske flyktninger hadde gitt til norske myndigheter i Sverige om Gestapos behandling av norske fanger i Norge. Som det vil fremdras ble disse forklaringer forbudt offentliggjort, og de viser som hadde tatt

... og det er selvfølgelig gjennom regjeringens forslag, som kan de fritt offentliggjøre. Intet referat skal gis her, men vi tør forsikre om at det ikke er forebyggelig lektur.

NORRESNYTT.

Kunngjøring fra Justisdepartementet i London: Det foreligger opplysninger fra Norge om at tyskerne fortsatt prøver å verve englvere. For å forebygge sabotasje mot jernbanen i Norge har de i distrikter hvor de regner med at militærpersoner vil bli foretatt, satt opp belønninger for opplysninger i denne forbindelse. En hver god nordmann med sunt omdømme vil forstå at alle som gir fienden opplysninger som kan være til nytte, gjør seg skyldig i landsvik enten han får belønning eller ikke. Det samme gjelder om opplysninger til tyske hjelpekorps. For å gjøre saken klar overfor personer som mener de har handlet i god tro, meddeles at en hver som yter fienden bistand ved å gi opplysninger om operasjoner som er planlagt eller hvem som har utført eller vil utføre sådanne aksjoner, vil bli satt under tiltale for landsvik.

Fra Vestfold meldes at de tyske soldatene sykler rundt i landsbygden på jold etter mat. De betaler opptil kr. 35.- for et brød.

Karl Kaufmann, som er rikskommissar for sjøfarten og guleiter i Hamburg, har flyttet sine kontorer fra Hamburg til Oslo. Hamburgs borgere er ikke blitt underrettet om at deres guleiter har forlatt Hamburg.

Norske flyktninger, som er kommet til Värmland, melder at ca. 54 personer er arrestert ved Kongsvinger, de fleste leger, veterinærer og andre embetsmenn. De er blitt utsatt for tortur, og de mishandlede skrik høres i vid omkringelse. Men så at de blidende og mishandlede ofre ble båret ut i lekener. Bevoktningen ved visse grensestrøk er betydelig skjerpet, og det skytes med en gang en mistenkelig person viser seg.

Professor Wom i Berlin har nettopp vært i Paris hvor han konfererte med en rekke kjente franske politikere. Han holdt foredrag om Norge under den tyske okkupasjon i Amphitheatre Richelieu på La Sorbonne. På årsdagen for Norges invasjon, ble det åpnet en utstilling "Norge i krig", i nærvær av bl. a. general Koefig, Jean Dejean, minister hos den norske regjering i London, erklærte på uteriksminister Bideaults vegne at en ambassade i fremtiden skulle representere Frankrike hos Kong Haakon.

Til flyktningutgifter i Sverige har den norske regjering hittil utbetalt 400 millioner kroner i god utenlandsk valuta. Disse penger er innseilt av handelsflåten, på samme måte som de store beløp som er disponert for det nye norske forsvar og til rentebetaling på statslån.

Fra Sverige meldes at konvojløpene i Oslofjorden blir voldsommere. Angrepene til de britiske enheter, både flåte og fly, blir dristigere og dristigere. Helt til 14. april var eksplosjonene ute i fjorden så kraftige at husene i Strömstad ristet hele natten. Høydepunktet ble nådd mellom kl. 2 og 3 da himlen i vest var opplyst av sporly, lyslamber og artillerilid så det ble lyst som dagen.

På flere steder kan man se tyske straffekompanier. I forrige uke marsjerte et straffekompani gjennom Vestfold. De fleste av soldatene var tyske, resten østerrikske. De holdt marsjert hele veien mot syd fra Narvik, en strekning på nesten 1.500 km. Like ved Tönsberg så man kompaniet hvile seg og soldatene kastet seg ned i grøften. Plutselig ble det kommandert oppstilling og de soldater som ikke lystret tilstrekkelig hurtig ble sparket og slått av det brutale befal.

I velinformerte norske kretser regner man med at rasjoneringen må bestå temmelig lenge etter Norges befrielse. I den aller første tid må man regne med de rasjoner som nå gjelder, med det tilskudd av fisk og kjøtt som oppgis når tyskerne forlater landet. Etter 3 - 4 mndr. mener man at rasjonene av de viktigste varer kan økes betraktelig, man håper at rasjoneringen av smør, mel, sukker o.s.v. kan oppheves i løpet av det første året, mens tekstilrasjoneringen og sannsynligvis også rasjoneringen av kjøtt og fisk må fortsette forholdsvis lang tid. Gjennombyggingen i Norge deler man gjerne i tre perioder. Først en hjelpeperiode på 2 - 3 mndr. Så en periode på 10-12 mndr. til å skaffe reserver, råvarer o.s.v. for å få i gang næringslivet. Hvor lenge den tredje periode, hvor man skal få næringslivet opp til førkrigsnivået, kommer til å vare, kan man nå ikke uttale seg om.

HVITENE SÖNDAG.

Vestfronten. 2. britiske arme har framgang langs hele fronten i Nederland. Amersfoort er omgitt, og lørdag ble det meldt at avstanden til Amsterdam var 15 km. Langs sydløpet av Elbens øvre løp holder de allierte en strekning på 60 km på begge sider av Lauenburg. Andre styrker kjemper i utkanten av Hamburg. En britisk tankdivisjon har nådd Zeven. Omringningen av Hamburg går raskt fram. Jernbanen til Cuxhafen er avskåret. Kampene fortsetter i utkanten av Bremen. - Søndag meldtes at allierte styrker fullstendig hadde omringlet tyske styrker som forsøkte motangrep NØ for Braunschweig. - Eisenhower har sendt ut en dragsbetingelse angående seiren i Ruhr hvor det heter: Denne seir for de allierte våpen er en passende innledning til nedkjempelsen av de medtatte rester av Hitlers hær. Det er tatt 317.000 fanger, blant dem 24 generaler og en admiral. - Enda 6 generaler overga seg fredag til 7. arme. Torsdag ble 6 generaler tatt til fange av 7. og 9. arme. I Mitt-Tyskland har 7. arme tatt Dessau med storm. Dessau ligger like S for 9. armers bruhode over Elben. Styrker fra 9. arme har fått særskilt varsel om å møte Konjers arme ved Elben. Spiesdelfly har oppdaget russiske tanks i et område Ø for Elben. Mange tyske transporter trekker seg tilbake mot Elben foran de russiske styrker. Franskkutte avdelinger av 3. amerikanske arme er gått over den tsjekkiske grense mellom Bayreuth og Hof, har inntatt Asch og rykker videre fram. En tysk lomme i Harz-gebirge er rensert. Etter inntagelsen av Hünberg fortsetter 7. arme framrykningen i retning München. Styrker fra 1. franske arme har tatt Stuttgart med storm. Lenger S har andre styrker gått over Øvre Donau og er nådd fram til den østerrikske grense. Et stort område i V er omringlet. Freiburg er ombudret. Franske styrker står langs Donau på en strekning av 60 km fra Donauschlingen. Lenger Ø er tanks fra 7. arme under 60 km fra Augsburg og 100 fra München. Bombefly angrep i går mål foran frontstøtet.

Østfronten. Torsdag aften meldte et kommunique fra Moskva at russerne hadde opprettet et bruhode over Oder V for Küstrin og et annet over Neisse. Det er tatt 3 byer V for Neisse, blant dem Forst. Rotherburg er tatt. Senere meldtes om videre framgang over en 60 km bred front NØ og Ø for Berlin. Tungt artilleri ruller fram på de brede betonggater. Freienwalde og Wriezen er tatt. Sent lørdag aften meldte Stalin at russerne hadde nådd Berlins forsteder. 8 byer ved innfallsveiene til Berlin er tatt, blant dem Spandau, Strausberg, og Fürstenwalde. Søndag ble det meldt at kraftige russiske avdelinger nærmet seg Berlins sentrum. Korrespondanter melder at de er gått over Ringbahn. Jernbanen rundt de sentrale bydelene. Framrykningen skjer fra NØ og Ø langs de brede gater. Byen - særlig flyplassen Tempelhof - er under ustanselig bombardement og angrep av fly. Korrespondanter melder at kanoner fra Leningrad åpnet bombardementet. Tyskerne kjemper bittørt. Det ser ut som om de er bestemt på å dra ut kampen så lenge som mulig. Telefon- og telegrafforbindelsen til Stockholm ble avbrutt søndag morgen. Svenske Dagbladets korrespondent telefonerte lørdag aften at granater faller ustanselig i byen og treffer steder på Unter den Linden, Brandenburger Thor og Leipziger Strasse. Han sa at det kan je var siste gang han kunne telefonere. - Lenger S er russerne et godt stykke på bordsiden av Sprea. Koenitz og Bautzen er tatt. Russerne og amerikanerne i Dresden-området er omtrent 40 km fra hverandre. Fohlsberg er tatt. Ved omringlingen av Hoyerswerda og Spremberg truer russerne med å omg Kottbus i S. Italia. Bologna ble befridd lørdag morgen. SV for Bologna har styrkene nådd utkanten av Casalechio. Støtkiler fra 5. og 6. arme er rykket over 30 km fram fra Bologna og møter splittet og desorganisert tysk motstand. Korrespondanter skriver at gjennombruddet er fullstendig. 8. arme trenger nå i åpent land fram mot Ferrara. Styrkene står 10 km fra Po. Porta Reggione er tatt. Helt i Nord-Italia og veier på ivans av Po-dalen er angrepet av fly. På vestavsnittet har 5. arme nådd Sarsena, 15 km Ø for Spuzia. Franske styrker er gått over den italienske grense på flere steder.

Østen. I Burma støter britiske styrker mot Rangoon. Den britiske flåte har vært i virksomhet utenfor Sumatra; slagskip og kryssere rattet vellykkede angrep mot Sabang. Tyskland. Tyskerne har mistet sitt siste store slagskip "Lützow", som står på grunn i Schwinebünde etter RAF's angrep for en uke siden. - Tyskerne har fortsatt krav om den danske handelsflåte til tyske transporter.